

El futur: entre la preocupació i l'esperança

L'esdevenidor de la vila, en tancar aquestes planes monogràfiques de L'EROL, és el tema de reflexió que hem proposat a diverses persones de la Poble de Lillet. Les institucions, el món de l'empresa, el sector terciari, les associacions socio-culturals i la parròquia hi són representades. Un ventall prou variat, amb sis opinions personals (1) que intenten reflectir què ha estat el passat, quin és el present i quin futur espera a la Poble de Lillet i a la seva gent.

JOSEP BOBER, alcalde

Josep Bober, és l'alcalde de la Poble de Lillet, la seva anàlisi parteix d'aquesta reflexió «a la Poble ens ha passat com a altres pobles del Berguedà, que ha desaparegut aquella base industrial tèxtil-minera que generava diner i vida. Amb la feina assegurada i al costat de casa, les famílies s'establien aquí, tenien fills, els fills tenien feina assegurada i tot plegat generava una situació d'una certa tranquil·litat i confiança que es transmetia a tot el teixit social. Hi havia indústries, llocs de treball, el nivell econòmic era bo... Però tot això s'ha espatllat en 10 o 12 anys amb el tancament de les mines i l'esfondrament del sector tèxtil».

En el present, continua Josep Bober, «la gent gran s'ha hagut de jubilar prematurament, els joves no troben feina i això fa que se'n vagin cap a altres zones del país; tenim gent aturada i tot plegat provoca que el nivell de vida econòmica hagi anat minvant. El resultat és que tenim una població envellida, tal i com ens confirma l'actual piràmide de població. La meitat del cens són persones majors de 60 anys i, tota aquesta tendència és fa molt difícil de capgirar des del mateix poble i en pocs anys. La previsió és que estem perdent i perdrem població».

Josep Bober resumeix així la seva preocupació pel futur del seu poble «les perspectives de futur no són per donar precisament salts d'alegria. Hem de ser capaços de plantejar solucions diferents i això no és fàcil perquè comporta un canvi de mentalitat. Mireu, des de finals dels anys setanta, no s'ha instal·lat cap nova empresa important a l'Alt Berguedà. Es creen petites empreses de pocs treballadors i actualment amb una situació laboral força precària. L'organització econòmica gira a l'entorn del sector serveis i a través de petites empreses. Esperar que vingui un empresari que sigui capaç de generar cent llocs de treball és gairebé un somni en aquests moments».

La realitat imposa un canvi de mentalitat i el futur econòmic s'ha d'orientar cap al sector serveis, amb el turisme com un dels possibles motors. El turisme no serà mai com la

mineria o el tèxtil, però ens pot ajudar; i de recursos i atractius no ens en falten, per sort. Hem d'ajudar als qui tinguin iniciatives empresarials i animar a la creació d'auto-empreses. Hi ha demanda de segones residències i també per rehabilitar habitatges vells, la qual cosa vol dir feina al sector de la construcció i una certa esperança de futur.

En resum, hem de comprendre que els temps han canviat i que les perspectives de la Poble de Lillet i de la gent que hi viu s'hauran d'adaptar als nous temps. El futur immediat és realment difícil i complicat per a qualsevol veï de la Poble i també ho és pels qui ens ha tocat viure aquesta època des de l'Ajuntament. El nostre futur depèn una mica de tots».

JOAN CASANOVA, ex-alcalde

Joan Casanova, ex-alcalde i cap de l'oposició a l'Ajuntament de la Poble de Lillet, recorda la personalitat industrial del poble que l'ha vist néixer «quan jo era petit, la gent treballava a les fàbriques, a les mines... El ritme de la vida laboral era d'una gran activitat, de persones pujant i baixant del Clot del Moro, cap a les fàbriques de cal Pujol, ca l'Artigas, el cartró i les mines de carbó. Les sirenes de les empreses marcaven el ritme de la vida dels poblatans. Recordo això, molt moviment, molta feina, un poble que creixia i un ritme constant de vida que es renovava i un ambient cultural i cívic molt ric».

El present, Joan Casanova, l'analitza de forma ben diferent «trobo que el poble està ensopit, format en la seva majoria per gent gran, un poble que s'ha envellit prematurament, en el qual hi ha poca activitat industrial i poques expectatives de futur. Aquest és un problema que també es troba al conjunt de la comarca del Berguedà i no només a la Poble en exclusiva. Els joves no troben feina i han de buscar-se nous horitzons lluny de casa. De feina n'hi ha poca i la que hi ha no dona per cobrir la demanda real de necessitat d'ocupació. La vida social i cultural també se'n ressent d'aquesta situació de crisi».

Fer una previsió de futur es fa difícil i no és gens fàcil per aquest poblatà de socarrel «el nostre problema local va lligat en part al problema i a la crisi industrial del Berguedà, per la desaparició del sectors tèxtil i miner. Les dues radiografies són similars. El futur de la Poble de Lillet el veig amb preocupació i incertesa. Són un poble que cada deu anys perdem 500 habitants i molt em temo que podem quedar en pocs anys per sota dels mil habitants al municipi, si no som capaços de trencar aquesta tendència que ens arrossega cap a l'empobriment industrial i social. Caldria obrir un debat en profunditat sobre aquesta problemàtica, treballar des d'una acció política que fos una suma d'esforços unitaris, planificar actuacions i projectes encaminats a reconduir la situació de veritat. El turisme és una possibilitat més a contemplar, des d'una visió de conjunt, més que no pas una solució de futur única i definitiva».

AGUSTÍ BARRAL, empresari del sector paperer

El moment actual del sector industrial de la Poble de Lillet, per a Agustí Barral, està marcat pel declivi del sector tèxtil, una de les principals fonts de riquesa dels poblatans durant una bona part d'aquest segle. «Són uns moments difícils; han tancat moltes indústries, el tèxtil pràcticament ha desaparegut». Aquesta situació contrasta amb un passat esplendorós «brillant, quan les fàbriques tèx-

tilsfoncionaven a ple rendiment i també la cimentera". Avui, d'aquesta frenètica activitat fabril, íntimament lligada a l'aprofitament de les aigües del Llobregat, només en queden els vestigis. Alguns d'ells, com l'antiga fàbrica de l'Asland, al Clot del Moro, se'ls ha trobat una utilitat després de romandre molts anys en l'oblit. Aquest conjunt –una valuosa peça de l'arqueologia industrial catalana que fins ara ha patit un inexorable i progressiu deteriorament– ha d'acollir el fons museogràfic del Museu del Transport, després que la Generalitat l'adquirís l'estiu passat.

Tot i que els moments actuals no són especialment engrescadors, Agustí Barral considera que existeixen "les condicions suficients" per agafar embranzida i revitalitzar el sector. "Crec que actualment hi ha un clima i unes

condicions que ens permeten pensar que es podrà tirar endavant". En aquest sentit Barral exposa que "en els últims deu anys les infraestructures i els serveis han millorat molt, especialment les carreteres i el subministrament elèctric. És clar que podrien ser millors, però déu n'hi do". Amb tot, l'empresari poblatà considera que "tal i com estan, les carreteres no són un factor decisiu" perquè noves indústries s'instal·lin al municipi. I afegeix que d'altres elements dinamitzadors del sector són algunes petites indústries que s'han instal·lat al poble dels sectors agrícola i tèxtil i una clara tendència a aprofitar la riquesa que pot generar un incipient sector turístic. Pel que fa a l'esdevenidor de les indústries papereres com la seva mateixa, Agustí Barral és optimista: "hi veig un futur bo i brillant".

Alguns dels punts febles del municipi són la manca d'oferta de sòl industrial. "No n'hi ha. S'hauria de potenciar i això també ajudaria". Un altre element a tenir en compte seria l'aplicació de polítiques municipals destinades específicament a la reactivació industrial. Barral matisa aquest punt assegurant que "a nosaltres sempre que ens ha calgut hem disposat de la col·laboració i el suport de l'ajuntament de la Pobla". La consciència empresarial és un altre punt de la llista. Sobre això, Barral assegura que la seva empresa ha proposat la realització d'iniciatives empresarials, encara per concretar, "con-

Josep Bober, Joan Casanova
Llorenç Baró, i Conxita Seuba. A la
fotografia hi falten Mn. Rossinyol
i Agustí Barral.

juntament amb la resta d'industrials de la Pobla. Caldria parlar-ne."

La fàbrica de paper reciclat Agustí Barral S.A., va iniciar la seva activitat l'any 1958, tot i que anteriorment ja s'havien dedicat a la fabricació del cartró. Actualment aquesta indústria, una de les més importants del municipi dona feina a trenta persones, la majoria de la Pobla, però també d'altres municipis veïns com Bagà o Guardiola de Berguedà.

CONXITA SEUBAS, secretària de l'Associació de Comerciants

Conxita Seubas, és la secretària de l'Associació de Comerciants de la Pobla de Lillet, treballa al Consell Comarcal del Berguedà. Viu a la Pobla des de 1987 i la seva anàlisi és de preocupació «per l'envelliment de la població i per un canvi demogràfic que és molt difícil d'invertir, perquè no tenim prou mitjans per canviar-ho. Crec que aniria bé una política de promoció de nous habitatges o rehabilitar-ne de vells per retenir els joves que se'n van cap a altres pobles on hi ha més oferta».

Conxita Seubas, fa un balanç del present gens pessimista «la Pobla és un lloc amb possibilitats dins el conjunt general de la comarca del Berguedà i ens en podem sortir aplicant petites solucions. No podem esperar que vinguin grans empreses que resolguin el problema, ni tampoc que el turisme sigui la solució. És una qüestió que requereix un canvi de mentalitat, que necessita de l'esforç i la imaginació de tots, de l'Ajuntament, de les empreses, de les entitats i associacions, de la gent. Per posar un exemple, jo veig interessant l'experiència dels cultivadors de mongetes que dona feina a unes quantes famílies... Es tracta de marcar-nos petites fetes, generar petites empreses i creure en la pròpia capacitat de poder capgirar una situació adversa».

De cara al futur la Conxita fa aquesta previsió «no podem ser exageradament ambiciosos i sobretot ens caldrà ser pacients. Ara s'està posant en marxa el Patronat Municipal de Turisme que pot ésser una bona eina de promoció i de dinamització. Hi participen les entitats, l'ajuntament, les associacions, els gremis,... etc es tracta de sumar esforços i planificar iniciatives turístiques. Tenim recursos molt interessants que poden atraure molta gent, els jardins Artigas, el carrilet, Falgàs,... etc.

Parlant del futur, m'imagino que la rehabilitació de cases velles i la seva transformació en segones residències o per gent del poble, obriria una certa expectativa. La generació d'una oferta de turisme tranquil pot ser una alternativa per retenir la gent que ara és ocasionalment de pas.

Tinc l'esperança que d'aquí a vint anys estarem millor que ara, perquè tinc il·lusió i confiança en nosaltres mateixos i crec en la capacitat pròpia de la gent de la Pobla de Lillet».

LLORENÇ BARÓ, president de l'Agrupació Teatral Amics del Romea

Llorenç Baró, fa vint anys que viu a la Pobla de Lillet, sempre com a treballador del sector tèxtil i com un destacat activista del món cívic i cultural. En l'actualitat és el president en funcions dels Amics del Romea, el grup de teatre local.

La seva anàlisi comença per recuperar la imatge que té del poble dels anys setanta «quan vaig venir de Guar-

diola, la Pobla de Lillet era un poble amb molta activitat industrial. Jo sempre he vist la Pobla amb un caràcter i una personalitat marcadament industrials. En aquell temps, dels possibles beneficis del turisme ja se'n parlava... La vida cultural era molt intensa i les entitats eren un exemple de dinamització social».

El present ha trastocat aquella realitat, segons Llorenç Baró «com ha passat en altres pobles de muntanya, la indústria ha quedat reduïda a la mínima expressió. Els joves marxen a la recerca d'oportunitats de treball fora de casa nostra. Alguns mantenen relació amb la Pobla els caps de setmana, altres molt esporàdicament.

La vida cultural també ha canviat, és diferent...Els joves no tenen tanta capacitat de sacrifici com abans i tothom té pressa per acabar l'assaig. Abans fer teatre ens omplia, era una oportunitat de formar-se, de relacionar-se, de compartir una activitat artística, una inquietud intel·lectual. Avui és diferent, ni millor ni pitjor, les coses canvien i les persones també...La vida cultural no desapareix sinó que es transforma, ara mateix hi ha els Rumiadors del Trull, que han obert una nova etapa d'activitats culturals i això vol dir que l'ànima del poble té caliu».

Llorenç Baró veu el futur amb preocupació, però la seva anàlisi és més optimista «jo crec que ens n'anirem sortint com hem fet fins ara quan han sorgit dificultats. Les poques indústries tèxtils que han aguantat i s'han modernitzat crec que podran resistir. El turisme no acaba d'arrancar i caldria potenciar les possibilitats que tenim de treballar-lo amb una oferta atractiva. La qualitat de vida que tenim aquí en aquest entorn natural és un dels actius que hem de saber apreciar i defensar. La gent està una mica desencisada, és cert, però jo crec que ens en sortirem. Caldria potenciar la instal·lació de petites empreses procedents de sectors diferenciats i que a la llarga provoquessin la demanda d'altres petites indústries auxiliars. El futur, és realment complicat..., però ha de ser un repte per nosaltres».

JOAN ROSIÑOL, rector de la parròquia

Mn. Joan Rossinyol, aquest estiu farà vint anys que és rector de la parròquia de la Pobla de Lillet. El seu record del passat ja està relacionat amb l'inici de la crisi

industrial «quan vaig arribar ja hi havia preocupació en el sector tèxtil i més endavant la crisi va afectar a la mineria. Ha estat una davallada progressiva... Abans, una sola indústria donava feina a totes les persones que ara treballen en el conjunt d'empreses que es mantenen en actiu. L'any 1977 a la Pobla encara hi havia un miler de llocs de treball... En els anys seixanta la població arribava als tres mil habitants, cada any hi havia uns 50 naixements. El passat no té res a veure amb el present i el poble haurà d'anar acceptant aquests canvis com ha fet fins ara, perquè la crisi és general i no només de la Pobla de Lillet».

El present el defineix així «com a la resta de pobles del Berguedà, estem en baixa forma. No hi ha treball pel jovent, la població està envellida i més del 50% de la gent són jubilats i pensionistes. Des de fa uns quants anys la natalitat ha baixat moltíssim, el ritme és que cada tres anys hi hagi uns 14 o 15 naixements. Sense jovent, això també ajuda a què falti un cert sentit de lluita, que els grans mantenen però sense la vitalitat dels joves. Sense feina i amb els llocs de treball que resten a precari, la realitat fa preveure un futur incert».

Mn. Joan Rossinyol veu el futur «amb una certa esperança i pensa amb el turisme com una ajuda interessant. El projecte del carrilet, el Clot del Moro, el monestir, la serra del Catllaràs, la proximitat de Sant Jaume de Frontanyà i de Castellar de n'Hug, formen tot un paquet d'atractius que poden captivar l'interès de la gent. Si el turisme funciona el sector serveis se'n pot beneficiar i de rebot tot el poble.

D'aquí a 20 anys, probablement hi haurà menys llocs de treball que els d'ara i menys població, però confio en la capacitat dels poblatans per a trobar les solucions que els permetin continuar vivint en aquesta localitat de l'Alt Berguedà».

Notes

1. Dolors Clotet ha recollit l'opinió d'Agustí Barral. Albert Obradors ha recollit les restants opinions.

Dolors Clotet Periodista
Albert Obradors Periodista

ESTANC VILELLA

- Articles de fumador
- Objectes de regal
- Jocs i joguines
- Revelat de fotos Luigi

C. Pontarró, 5 - Tel. 823 66 87 - LA POBLA DE LILLET